

**Stanovisko Ministerstva zdravotnictví k provádění akupunktury
a banžování v režimu živnostenského zákona**

Ministerstvo zdravotnictví vydává toto stanovisko za účelem sjednocení postupu krajských úřadů stran posuzování oprávněnosti aplikace akupunktury a banžů při poskytování služeb péče o zdraví a tělo v rámci živnostenského zákona.¹

I. Vymezení akupunktury a možnosti její aplikace

Akupunktura je lékařská disciplína zabývající se prevencí, diagnostikou a léčbou převážně funkčních poruch organismu, psychosomatických onemocnění, bolestivých stavů, alergických onemocnění, poruch imunity, návykových chorob a poruch motorických funkcí. Prevence a léčba touto metodou spočívá ve specifickém ovlivňování organismu zaváděním zvláštních jehel na určitou dobu (vlastní akupunktura), v působení intenzivního tepla (ignipunktura), tlaku (manupunktura, akupresura) nebo elektrického proudu (elektroakupunktura), případně jiných podnětů na přesně stanovených místech povrchu těla (modifikované techniky akupunktury).

Podstatou účinku akupunktury je působení na regulační subsystémy organismu, nejčastěji na nervový, endokrinní a imunitní systém. Akupunkturu lze aplikovat po stanovení diagnózy základního onemocnění nebo alespoň po určení patogeneze funkční poruchy s cílem:

- blokovat bolest na různých úrovních centrálního nervového systému,
- tlumit, popřípadě odstraňovat ložiska spontánní chorobné vzruchové aktivity,
- upravovat narušené regulace vnitřních orgánů a jejich funkcí,
- zlepšovat některé narušené motorické funkce.

Akupunktura je indikována zejména u pacientů, u nichž medikamentózní nebo jiné léčení nepřineslo žádoucí výsledky nebo je kontraindikováno. Ačkoli vychází z tradiční čínské medicíny, není řazena mezi tzv. alternativní metody spadající do komplementární či alternativní medicíny, neboť jsou objasněny její základní mechanismy a účinky jejího působení na základě vědeckého výzkumu (Evidence Based

¹ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Medicine). Z hlediska účelu použití této metody se jedná o zdravotní péči ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 písm. a) zákona o zdravotních službách.²

Akupunktura naplňuje rovněž definici poskytovaných zdravotních služeb na „náležitě odborné úrovni“ stanovené v § 4 odst. 5 téhož zákona, kterou se rozumí „... poskytování zdravotních služeb podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti“.

Ministerstvo zdravotnictví, v souladu se stanoviskem České lékařské akupunkturistické společnosti České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (ČLAS ČLS JEP), zastává názor, že akupunkturu mohou v České republice provádět pouze lékaři, kteří získali specializaci v některém z lékařských oborů a následně absolvovali zvláštní přípravu v akreditovaných kurzech akupunktury pod vedením školitelů jmenovaných ČLAS ČLS JEP³, případně k tomu získali kvalifikaci studiem na příslušné lékařské fakultě, pakliže toto vzdělání nabízí.

Z výše uvedeného vyplývá, že **akupunkturu lze provádět pouze na základě oprávnění k poskytování zdravotních služeb dle zákona o zdravotních službách²**, a to k tomu kvalifikovanými lékaři. Zde je třeba zdůraznit, že akupunktura není samostatným oborem vzdělávání lékařů, nýbrž metodou poskytovanou v rámci některého ze specializačních oborů dle zákona č.95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů. **Oprávnění proto nelze udělit pouze pro akupunkturu, nýbrž pro lékařský obor, v jehož rámci bude prováděna řádně proškoleným lékařem.**

II. Vymezení metody baňkování a možnosti její aplikace

Metoda baňkování je řazena mezi tzv. alternativní metody spadající do komplementární či alternativní medicíny, neboť nejsou objasněny její základní mechanismy a účinky jejího působení na základě vědeckého výzkumu (Evidence Based Medicine). Slouží pouze jako podpůrná metoda u činností, které se zabývají péčí o tělo a zdraví.

Metoda se provádí přikládáním baněk (skleněných, silikonových nebo plastových) na kůži jedinců, čímž se po určitou omezenou dobu vytváří podtlak (pomocí tepla nebo mechanickým odsáváním vzduchu z baňky), jehož působením dochází k prokrvování kůže a stimulaci svalů. Aplikací baněk na vybraná místa na těle mohou být umocněny účinky

² Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

³ [Vzdělávání v akupunktuře v ČR – Akupunktura](#)

celotělových či lokálních masáží, především v oblasti zad, hýždí nebo dolních končetin. Případně mohou být baňky použity k vlastní masáži některých partií těla.

Na základě výše uvedených informací lze konstatovat, že **prostřednictvím metody baňkování není poskytována zdravotní péče ve smyslu zákona o zdravotních službách², a proto ji lze provádět v rámci odpovídajících živnostenských oprávnění dle živnostenského zákona¹**, konkrétně na základě živnostenského oprávnění pro provozování vázané živnosti „Masérské, rekondiční a regenerační služby“, případně řemeslné živnosti „Kosmetické služby“. Osoby, aplikující baňky v rozsahu daného živnostenského oprávnění, by měly být v této činnosti odborně proškoleny.

V rámci živnosti přitom v souvislosti s použitím této metody nesmí být deklarován léčebný účel s možností ovlivňování nemoci, jedná se pouze o aplikaci s účelem relaxačním či podpůrně-regeneračním.

III. Závěr

Ministerstvo zdravotnictví vydává toto stanovisko na základě činnosti Pracovní skupiny pro koncepční řešení oblasti zdravotních služeb a činností provozovaných dle živnostenského zákona¹ za účelem sjednocení postupu krajských úřadů při posuzování oprávněnosti použití akupunktury a aplikace baněk při poskytování služeb péče o tělo a zdraví v rámci živností v režimu živnostenského zákona¹.

Z informací uvedených shora tohoto stanoviska vyplývá:

- 1) **Akupunkturu nelze poskytovat v rámci činností dle živnostenského zákona¹, neboť z hlediska účelu použití se jedná o zdravotní péči poskytovanou v souladu s § 2 odst. 4 písm. a) zákona o zdravotních službách², a poskytování zdravotních služeb je dle § 3 odst. 2 písm. a) živnostenského zákona¹ z živnostenských činností vyloučeno. Akupunkturu lze poskytovat pouze na základě uděleného oprávnění k poskytování zdravotních služeb dle zákona o zdravotních službách².**
- 2) **Baňkování lze provádět v rámci živnostenského oprávnění dle živnostenského zákona¹, neboť aplikace baněk na části povrchu lidského těla není zdravotní péčí ve smyslu § 2 odst. 4 písm. a) zákona o zdravotních službách² a slouží pouze jako podpůrná metoda u činností zabývajících se péčí o tělo a zdraví. V rámci živnosti nelze aplikací baněk deklarovat léčebný účel nebo ovlivňování nemoci.**

Stanovisko č.j. MZDR 31381/2024 ze dne 19.12. 2024 vychází z platné právní úpravy ke dni 19.12. 2024 a bylo zpracováno ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu.